

Notat

MILJØMINISTERIET

Departementet

J.nr. 010-00051
Ref. bni
Den 27. november 2006

Administrationsgrundlag for de opgaver Miljøministeriet overtager i forbindelse med kommunalreformen

Indledning

I forlængelse af den lovgivning, der gennemfører kommunalreformen på Miljøministeriets område, er der udstedt en lang række bekendtgørelser og udsendt vejledninger på centrale områder.

Samtidig hermed er der udarbejdet et administrationsgrundlag for de forvaltningsområder, som ministeriet overtager fra amterne i forbindelse med kommunalreformen. Administrationsgrundlaget har til hensigt inden for rammerne af lovgivningen at sikre, at miljøcentrene har en ensartet administrationspraksis. Samtidig skal det sikres, at virksomheder og borgere møder en effektiv og ensartet administration uanset hvor i landet, deres sag bliver behandlet.

Administrationsgrundlaget inden for de enkelte fagområder er udarbejdet i fælleskab mellem fagfolk fra amterne og fagfolk fra ministeriets styrelser og inden for Miljøministeriets ressourcemæssige ramme.

Nedenfor omtales kort administrationsgrundlaget for de enkelte fagområder.

Naturbeskyttelsesloven

Med strukturreformen sker der er række ændringer på naturbeskyttelseslovens område:

- Amtsrådenes opgaver vedr. strandbeskyttelseslinjen overføres til Miljøministeren, og skal fremover administreres af miljøcentrene (alle miljøcentre).
- Miljøministerens opgaver vedr. klitfredningslinjen har hidtil været administreret af Skov- og Naturstyrelsen. Klitfredningslinjen skal fremover administreres af miljøcentrene (miljøcentre, hvor der er klitfredede arealer – Ålborg, Ringkøbing og Ribe).
- Miljøministerens opgaver vedr. ophævelse af beskyttelseslinjer har hidtil været administreret af Skov- og Naturstyrelsens. Ophævelserne skal fremover administreres af miljøcentrene (ses i sammenhæng med plansager, hvor det er miljøcentrene i Roskilde, Odense og Århus, som ahrsagerne).

- På fredningsområdet indebærer nedlæggelsen af amterne, at der fremover kun er 2 myndigheder, der kan rejse fredningssager, nemlig staten (Miljøministeren) og kommunalbestyrelsen. Samtlige de opgaver, der i dag varetages af amterne, overgår til kommunerne, bortset fra teknisk bistand til fredningsnævn m.fl., som ydes af Miljøcentrene. (alle miljøcentre).

Udgangspunktet for administrationen er, at opgaveløsningen varetages på samme ambitionsniveau som i amterne i dag. Ved gennemførelsen af lovforslaget i forbindelse med kommunalreformen blev det dog understreget, at betjeningen af fredningsnævn bliver af rent teknisk karakter, hvor nogle amter i dag har betjent fredningsnævnene i videre omfang.

Administrationspraksis i forhold til strandbeskyttelseslinjen vil være, at der fortsat vil være en meget restriktiv holdning. Skov- og Naturstyrelsen har netop sendt en vejledning om tilsyn og håndhævelse i høring. Denne vejledning tager bl.a. stilling til omfanget og arten af tilsyn.

Vedr. sager om strandbeskyttelseslinjer og kliffredningslinjen fremsendes kvitteringsskrivelse inden for 14 dage. 85 % af sagerne forventes afgjort inden for 12 uger. Vedr. teknisk bistand til fredningssager er det ikke muligt at foretage generelle udmeldinger om sagsbehandlingstider, da bistanden i vidt omfang er baseret på oplysninger fra andre virksomheder.

VVM-sager

I forbindelse med kommunalreformen og efter myndighedsudvalgets arbejde vil følgende VVM-sager fremover bliver løst på miljøcentrene i Roskilde, Odense og Århus.

- VVM for de virksomheder, som fremover får staten som godkendelsesmyndighed
- VVM for infrastrukturprojekter som har national interesse
- VVM for øvrige overordnede infrastruktur, hvor staten eller nationale selskaber er anlægsmyndighed eller anlæg, hvor mere end 2 kommuner vil være VVM-myndighed
- VVM for anlæg, der har grænseoverskridende karakter

Udgangspunktet er, at opgaverne løses på samme ambitionsniveau som i amterne i dag.

Sagsbehandlingstiden for sager uden VVM-pligt forventes at blive ca. 8 uger. En VVM-pligtig sag kan ved overholdelsen af de procedureregler om offentlighed m.v., som fremgår af loven ideelt set udarbejdes på 39 uger. Det forventes derfor, at langt de fleste VVM-sager kan gennemføres på under 52 uger. Dog vil sagsbehandlingstiden for store komplicerede infrastrukturanlæg – f.eks. motorvejs anlæg formentlig bliver længere end 1 år.

For VVM-landbrug se nedenfor.

Plansager

I forbindelse med kommunalreformen overføres langt de fleste opgaver inden for planområdet fra amterne til kommunerne. En række tilsynsopgaver overføres dels fra amterne og dels fra Skov- og Naturstyrelsen centralt til miljøcentrene i Roskilde, Odense og Århus. Det drejer sig i korte træk om følgende sager.

- Tilsyn med forslag til kommuneplaner og kommuneplantillæg herunder ophævelse af retningslinier i Regionplan 2005
- Tilsyn med forslag til lokalplaner
- Tilsyn med forslag til regionale udviklingsplaner
- Tilsyn med landzonesager
- Rådgivning og dialog

En af udfordringerne inden for planområdet bliver at sikre ensartet administrationspraksis over hele landet. Da der i planlægningen indgår en række skøn og afvejninger af forskellige hensyn, er det en særlig udfordring at sikre ensartet administrationspraksis, samtidig med at der tages højde for lokale forskelligheder.

Det vil være vigtigt at finde balancen mellem det kommunale råderum og den styrkede landsplanlægning, evt. anvendelse af indsigelsesinstrumentet og landsplandirektiver.

Ambitionen for miljøcentrene vil være tidligt i planprocessen at indlede en fokuseret dialog med kommunerne for på sigt at undgå at skulle gøre indsigelser mod planerne. Således vil den ideelle situation være, at der er dialog mellem kommunen og miljøcentret om kommunens ønsker, ideer og forslag allerede inden kommunen udarbejder planstrategier. Dialogen fokuseres om de principielle sager og om sager af national betydning. Som vejledning for, hvad der skal føres dialog om, skal der tages udgangspunkt i landsplanredegørelsen, de statslige udmeldinger til kommuneplanerne og for Hovedstadens vedkommende Fingerplanen.

Planloven fastsætter for de enkelte planlægningsprocesser minimumsfrister for høringer m.v. (typisk 8 uger). De interne arbejds- og sagsgange bliver i dag fastlagt i forhold til disse eksternt fastsatte frister. Det foreslås, at arbejds- og sagsgangen i miljøcentrene på samme måde indrettes efter de lovfaste frister.

Miljøbeskyttelsesloven og klapsager efter havmiljøloven

Følgende opgaver vedrørende godkendelse og tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven samt klapingssager efter havmiljøloven overgår til miljøcentrene.

- Godkendelse af nye virksomheder samt ændringer/udvidelser af de mest komplekse virksomheder – i alt ca. 248 virksomheder (miljøcentrene i Roskilde, Odense og Århus)
- Tilsyn med ovenstående virksomheder samt med op til 122 kommunalt ejede affaldsbehandlingsanlæg (Miljøcentrene i Roskilde, Odense og Århus)
- Tilsyn med ca. 1.050 kommunale spildevandsanlæg og ca. 12.000 regnvandsbaserede udledninger (alle miljøcentre)
- Klapsager efter havmiljøloven (miljøcentrene i Roskilde, Odense og Århus)

I de 248 virksomheder nævnt ovenfor indgår den mellemregning, at 23 virksomheder, der ville have fået kommunerne som tilsynsmyndighed, vil få tilsagn om at få staten som miljømyndighed.

Den største udfordring inden for området bliver at sikre ensartede afgørelser i de tre miljøcentre, så virksomhederne bliver behandlet ens over hele landet.

Endvidere skal der opnås en samlet set tilfredsstillende myndighedsbehandling i forhold til de affaldsbehandlingsanlæg, hvor godkendelseskompetencen ligger hos kommunerne og tilsynskompetencen hos centrene og endelig, hvor staten overtager behandlingen af overgangsplaner for kommunale deponier, hvor disse ikke er færdiggjort inden for tidsfristen.

Udgangspunktet for alle opgaver er "business as usual" svarende til det kvalitetsniveau, som sagerne hidtil er blevet håndteret på i amterne. Da der har været forskelle fra amt til amt, kan det ikke undgås at enkelte virksomheder vil opleve en ændring i niveauet. Til gengæld skulle virksomhederne gerne opleve, at afgørelserne og tilsynet bliver udført ensartet over hele landet.

På tilsynsområdet er udgangspunktet, at miljøcentrene vil overholde de minimumsfrekvenser, som miljøministeren har meldt ud for det samlede tilsyn, dvs. at alle virksomheder har undergået et samlet tilsyn mindst hvert 3. år.

Virksomhederne forventer rettidig omhu fra miljøcentrenes side. Samtidig bør centrene kunne forvente samarbejdsvilje og professionel tilgang til godkendelsesproceduren fra virksomhedernes side. Derfor lægges der op til, at der aftales individuelle godkendelsesforløb frem for generelt udmeldte sagsbehandlingstider.

Miljømålsloven

Der foreligger endnu ikke et færdigt administrationsgrundlag. Det skyldes, at Miljømålsloven omfatter en række opgaver, som ikke tidligere har været løst.

Vand- og Natura2000-planerne, som skal udarbejdes i henhold til miljømålsloven, skal foreligge ultimo 2009. Disse planer bliver omdrejningspunktet for den fremtidige administration og indsats på vand- og naturområdet.

Der er fortsat en række uafklarede forhold, der har betydning for udarbejdelse af administrationsgrundlaget, herunder EU's fastsættelse af miljømål og ensartede kriterier for anvendelse af undtagelsesbestemmelserne, samt spørgsmålet om, hvilke virkemidler der er mest omkostningseffektive.

Overvågning af VVM-afgørelser husdyrbrug

Ifølge aftalen om kommunalreformen skal kommunernes afgørelse om etablering og udvidelse af husdyrbrug efter reglerne om VVM i en overgangsperiode på to år efter reformen godkendes af Miljøministeriet. Opgaven vil blive varetaget af miljøcentrene.

Siden har ministeriet i forlængelse af regeringsgrundlaget fremsat et forslag til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Loven har bl.a. til formål at integrere miljøgodkendelse og VVM i én samlet godkendelse, og den vil blive fulgt af en vejledning, som giver kommunerne et mere ensartet og gennemskueligt administrationsgrundlag for husdysagerne.

I den forbindelse er det aftalt med partierne bag lovforslaget og den centrale forhandlingskreds bag kommunalreformen, at den 2-årige statslige overvågning af kommunernes afgørelser foretages således:

- Miljøcentrene skal godkende de kommunale tilladelser til husdyrbrug under 75 DE (ca. 250 årligt)
- Miljøcentrene skal foretage stikprøver af indkomne godkendelser med henblik på evt. indstilling om klage
- Evt. klage over kommunale miljøgodkendelser
- Afholde 1-2 evalueringsmøder med kommunerne i oplandet inden for den 2-årige periode

Den nye lov forenkler godkendelsesproceduren af husdyrbrug, idet miljøgodkendelse og godkendelse efter VVM-reglerne foretages i samme godkendelse. Da det bliver reglerne for miljøgodkendelse, der bliver styrende for sagsgangen, vil sagsbehandlingstiden blive væsentlig kortere end i dag.